

**AZ ÉLELMISZERTERMELÉS
GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEINEK
PÉNZÜGYI HELYZETE 2005**

**Budapest
2006**

Kiadja:

az Agrárgazdasági Kutató Intézet

Főigazgató:

Udovecz Gábor

Szerkesztőbizottság:

Bognár Imre, Dorgai László, Kamarásné Hegedüs Nóra, Kapronczai István,
Kertész Róbert, Keszthelyi Szilárd, Kovács Gábor, Popp József,
Udovecz Gábor

Készült:

az Agrárpolitikai Igazgatóság
Pénzügypolitikai Osztályán

Szerző:

Lámfalusi Ibolya

Közreműködött:

Székelyné Raál Éva

Opponens:

Dorgai László
Szerdahelyi Péter

Tartalomjegyzék

Bevezetés	5
Az adatbázisra és a módszertani kérdésekre vonatkozó megjegyzések.....	7
1. A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és a halászat területén működő szervezetek pénzügyi helyzete.....	9
1.1. A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások gazdálkodása	9
1.1.1. Eszközök és források	9
1.1.2. Bevételek és ráfordítások alakulása	10
1.1.3. Jövedelem, jövedelmezőség.....	11
1.2. Az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások gazdálkodása	13
2. Az élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártásában működő szervezetek pénzügyi helyzete.....	15
2.1. A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások gazdálkodása	15
2.1.1. Eszközök és források	15
2.1.2. Bevételek és ráfordítások alakulása	16
2.1.3. Jövedelem, jövedelmezőség.....	17
2.2. Az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások gazdálkodása	19
Mellékletek	21

Bevezetés

Az összeállítás célja az élelmiszertermelés, azaz a mezőgazdasági, vadgazdálkodási, és halászati ágazatban és az élelmiszereket, ital és dohánytermékeket gyártó ágazatban működő gazdasági szervezetek 2005. évi gazdálkodásának bemutatása.

Az elemzés a vállalkozások adóbevallásaiból APEH által összeállított gyorsjelentés alapján készült, amely az egyszeres és a kettős könyvvitelt vezető vállalkozások pénzügyi helyzetét egyaránt tartalmazza, bár eltérő részletességgel. A kiadvány elemzése elsősorban a kettős könyvvizetést végző vállalkozások adataira támaszkodik a következők miatt:

- A számviteli törvény módosítása következtében 2004. január 1-től jelentősen szűkült azoknak a gazdálkodó szervezeteknek a köre, akik egyszeres könyvvitelt vezethetnek, így számuk ma már nem jelentős. A mezőgazdaságban az egyszeres könyvvitelt vezetők gazdálkodó szervezetek aránya 2005-ben mindössze 4,71 százalék volt. Ennél lényegesen kisebb volt a kibocsátásból (nettó árbevétel) való részesedésük (0,21 százalék). Az élelmiszeriparban 2005-ben már csak 1 vállalkozás vezetett egyszeres könyvvitelt.
- Az APEH gyorsjelentés 2004. évtől kezdődően az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások adatainak – a korábbi évekhez képest – csak egy szűkebb körét tartalmazza. Emiatt, illetve a számvitel eltérő részletessége miatt a kettős és egyszeres könyvvizetést végzőknek csak néhány adata adható össze, s ez jelentősen leszűkítené az elemzési lehetőségeket.

Nem terjed ki továbbá az elemzés az egyszerűsített vállalkozási adó (EVA) szerint adózó egyszeres és kettős könyvvizetést végző vállalkozások adataira sem. E gazdálkodói kör mellőzése egyébként érzékelhető torzítást eleve nem eredményezhet, hiszen a kibocsátásból való részesedésük egyik ágazat esetében sem éri el a 0,02 százalékot.

Az összeállítás első részében a mezőgazdasági, a második részében az élelmiszeripari ágazat eszköz- és forrásállománya, bevételei és kiadásai, továbbá eredményességére vonatkozó adatok kerülnek bemutatásra.

Az adatbázisra és a módszertani kérdésekre vonatkozó megjegyzések

Az APEH adatállományában csak az évvégén is működő, adóbevallást készítő társas vállalkozások adatai szerepelnek, évközben megszűnt, vagy átalakult gazdálkodó egységekre vonatkozó adatokat a gyorsjelentés nem tartalmaz. A jogutód teljesítményéről a működés megkezdésétől számítva csak részadatok állnak rendelkezésre.

Az összeállítás évről-évre elkészül, törekedve ezzel az információk folytonosságára. A kiadványban szereplő 2004. évi adatok az APEH folyamatos adatfrissítése következtében eltérhetnek (jellemzően el is térnek) a korábban 2005-ben már megjelent, Az élelmiszertermelés gazdálkodó szervezeteinek pénzügyi helyzete 2004 című összeállításban szereplőktől. Jelen összeállításban a 2004. évre vonatkozó adatok már véglegesek, miközben a 2005. évre vonatkozó adatok előzetesek.

A foglalkoztatottak száma szerinti csoportosításnál 0 fő olyan esetben szerepel, ha a vállalkozás nem közölt létszámadatot, vagy ha a munkát végzők az adott vállalkozással munkakapcsolatban lévő, más gazdálkodó szervezetnél vannak nyilvántartva.

Az uniós csatlakozással összefüggésben 2004. május 1-től megváltozott a mikro-, kis- és középvállalkozások besorolási rendszere. A vállalkozások nagyságcsoportjainak új ismérvei a következők:

A vállalkozás nagysága	Összes foglalkoztatott száma	Éves nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg*
Mikro-vállalkozás	10 főnél kevesebb	Árbevétel: legfeljebb 7 millió euró (1,74 milliárd forint), vagy
		Mérlegfőösszeg: legfeljebb 5 millió euró (1,24 milliárd forint)
Kis-vállalkozás	10-50 fő	Árbevétel: legfeljebb 7 millió euró (1,74 milliárd forint), vagy
		Mérlegfőösszeg: legfeljebb 5 millió euró (1,24 milliárd forint)
Közép-vállalkozás	51-250 fő	Árbevétel: legfeljebb 40 millió euró (9,92 milliárd forint), vagy
		Mérlegfőösszeg: legfeljebb 27 millió euró (6,70 milliárd forint)

* A forintban kifejezett értékhatárok a KSH által közölt 2005. évi árfolyamon, 248,05 Ft/euró-val kerültek kiszámításra.

1. A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és a halászat területén működő szervezetek pénzügyi helyzete

1.1. A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások gazdálkodása

A mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat ágazatban (továbbiakban mezőgazdaság) 2005-ben 9377 kettős könyvvezetést végző társas vállalkozás tevékenykedett, szemben a 2004. évi 9835 gazdasági szervezettel. A csökkenés hátterében a termelést elhagyó vállalkozások számának (458 gazdasági szervezet) emelkedése áll.

A kettős könyvvitelt vezető mezőgazdasági vállalkozások a gazdasági szervezetek számát tekintve a **nemzetgazdaság egészében** tevékenykedőknek 3,39 százalékát adják. Közel ugyanekkora az ágazatnak az összes eszközállományból való részesedése, 3,25 százalék, ugyanakkor a nettó árbevétel tömegéből ennél kevesebb, 2,24 százalékos részarányt képvisel (1. melléklet).

1.1.1. Eszközök és források

Az **eszközök** bővülése – ugyan mérsékeltebb ütemben, de – 2005-ben is folytatódott, az eszközállomány értéke az előző évhez képest 5,2 százalékkal (73,3 milliárd forinttal) gyarapodott (2. melléklet). A növekedés a befektetett eszközöket és a forgóeszközöket egyaránt érintette. Előbbi 5,9 százalékkal, 42,6 milliárd forinttal lett több, utóbbi 4,5 százalékkal (30,2 milliárd forinttal) haladta meg a 2004. évit. A befektetett eszközök értékének változásában a tárgyi eszközök mintegy 39 milliárd forintos bővülése játszott jelentősebb szerepet, de növekedett a befektetett pénzügyi eszközök értéke is 8,5 százalékkal, (4,2 milliárd forinttal). Ugyanakkor a tárgyi eszközök 5,9 százalékos gyarapodása mégsem jelent számottevő volumenbővülést, hiszen a mezőgazdasági gépek beszerzési árának színvonala 5,5, míg a mezőgazdasági célú épületek beruházási költségei 3,4 százalékkal nőttek, vagyis a mezőgazdasági ágazat számára kifizetett beruházási támogatások részben áremelést finanszíroztak. A forgóeszközök értékének változása hátterében a korábban eladhatatlan raktári készleteknek az exportpiacokon jelentkező kereslet következtében kedvező áron történő értékesítése húzódik meg. Ennek köszönhetően a követelések értéke 28,7 milliárd forinttal, a pénzeszközöké 8,7 milliárd forinttal növekedett. Az értékesítés hatása a raktári készletek értékének csökkenésében csak részben mutatkozott meg, mivel a 2005. évi átlagosnak nevezhető terméseredmények nagyrészt pótolták az értékesített készleteket, így azok értéke csak 7,0 milliárd forinttal lett kevesebb.

A **források** között a saját tőke – a jegyzett tőke állományának kisebb mértékű 3,3 százalékos csökkenése mellett – 37,3 milliárd forinttal (5,7 százalékkal) 686,4 milliárd forintra nőtt. A pozitív előjelű változás elsősorban a tárgyévi mérleg szerinti eredmény kedvező alakulásának tulajdonítható, amelynek értéke 34,2 milliárd forint volt szemben az egy évvel korábbi 9,2 milliárd forinttal. Emellett az eredménytartalék 10,9, a tőketartalék 6,4, és az egyéb tartalékok értékének 4,0 milliárd forintos emelkedése is hozzájárult a saját tőke kedvező változásához. A kötelezettségek közül a rövid lejáratúak értéke 52,7 milliárd forinttal növekedett, miközben a hosszú lejáratúaké – döntően a korábban Európa Terv Agrárhitel Program keretében felvett hitelek visszafizetéséből adódóan – 22,6 milliárd forinttal csökkent. Mindezek következtében a kötelezettségek értéke 32,2 milliárd forinttal növekedett, amely alig marad el a saját tőke korábban már jelzett bővülésétől. Így az ágazat

tőkeszerkezete, az idegen források aránya az összes forráson belül (2005-ben 51,3 százalék) az előző évihez képest (51,7 százalék) gyakorlatilag nem változott.

1.1.2. Bevételek és ráfordítások alakulása

A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások üzemi tevékenységének **bevételei** a vizsgált időszakban 23,9 milliárd forinttal (1,9 százalékkal) emelkedtek (3. melléklet). A bevételek pozitív irányú változásában az árbevétel és a folyósított állami támogatások növekedése egyaránt szerepet játszott. Az előbbi, vagyis a nettó árbevétel 28,6 milliárd forinttal haladta meg az előző évit, melyből 20,8 milliárd forint az exportárbevétel gyarapodásának tulajdonítható. A gazdálkodók annak ellenére realizáltak nagyobb árbevételt, hogy az értékesítési árak színvonala az előző évhez képest alig nőtt (a már korábban említett kedvező exportárak hatása az árszínvonalra csak korlátozottan érvényesült, mert az exportárbevétel csak kis arányt képvisel az összes bevételből), illetve hogy a 2004. évi rekordtermésnél kedvezőtlenebb terméseredmények miatt 2005-ben az ágazat termelési volumene mérséklődött, amely az aktivált saját teljesítmények értékének 37,6 milliárd forintos, több mint 40 százalékos visszaesésében mutatkozik meg. A bevételek gyarapodásához – mint már jeleztük – érdemben hozzájárult, a visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás összege, amely 29,0 milliárd forinttal (31,5 százalékkal) haladta meg az előző évit. Az üzemi tevékenység bevételeiben kialakult kedvező pozíciót rontotta a pénzügyi műveletek bevételeinek és a rendkívüli bevételeknek a csökkenése. Előbbi 4,3 milliárd forinttal csökkent, melynek több mint fele az elmaradt kamatbevételekből adódóan keletkezett, utóbbi (vagyis a rendkívüli bevételek) pedig 2,6 milliárd forinttal lett kevesebb. **Így összességében a bevételek 17,1 milliárd forinttal bővültek.**

Az üzemi tevékenység **ráfordításai** a mezőgazdasági vállalkozások ésszerű gazdálkodásának eredményeképpen 2005-ben alig, mindössze 0,8 milliárd forinttal emelkedtek. Ebben szerepet játszott az is, hogy a mezőgazdasági ráfordítások árszínvonala az előző évhez képest 0,5 százalékkal csökkent. Mindeközben a mezőgazdasági termelői árindex 0,7 százalékkal emelkedett, vagyis az agrárrolló kedvező irányba változott, s ez javította a termelők jövedelmi helyzetét¹. Ugyanakkor arról is említést kell tenni, hogy a ráfordítások árszínvonal-csökkenése mögött a takarmányárak jelentős, 13,6 százalékos mérséklődése áll, miközben valamennyi a takarmányon kívüli folyó termelő felhasználási célú termék ára (energia 10,6 százalék, műtrágya 3,4 százalék, állatgyógyászati termékek 5,4 százalék) növekedett. Vagyis az ágazat a 2005. évi agrárrolló révén azáltal kerülhetett kedvezőbb jövedelempozícióba, hogy korábban a 2004. évi túlkínálat nyomán kialakult rendkívül alacsony takarmányárak következtében jelentős bevételkiesést szenvedett el. Mindezek után nem meglepő, hogy az anyagijellegű ráfordítások mindössze 1,3 milliárd forinttal emelkedtek. A többi ráfordítás-elem közül az értékcsökkenési leírás 3,2 milliárd forinttal nőtt, miközben az egyéb ráfordítások értéke 2,5 milliárd forinttal kevesebb lett. Az előző évekéhez viszonyított kedvezőbb ráfordítási szint változásához az is hozzájárult, hogy az agrárvállalkozások feladataikat csökkenő személyi jellegű ráfordításokkal oldották meg, a személyi jellegű ráfordítások értéke 1,2 milliárd forinttal mérséklődött. Mindemellett csökkent a pénzügyi műveletek ráfordítása is – az elmaradt kamatráfordítások révén – 8,4, és a rendkívüli ráfordítások értéke 3,0 milliárd forinttal. **Így a ráfordítások összege 10,5 milliárd forinttal, 0,8 százalékkal kevesebb volt, mint 2004-ben.**

¹ 2005-ben az agrárrolló mutatója 101,2 volt. Agrárrolló = mezőgazdasági termelői árindex/mezőgazdasági ráfordítás árindex. Tehát a 100 alatti érték jelzi az agrárrolló nyílását

1.1.3. Jövedelem, jövedelmezőség

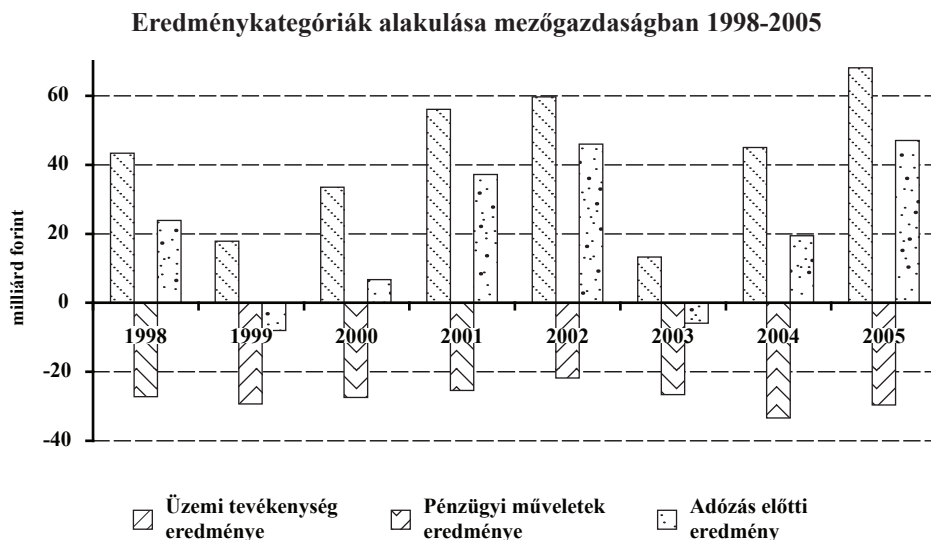
A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások **üzemi tevékenységből származó jövedelme 68,1 milliárd forintot tett ki**, ami 23 milliárd forinttal (51,2 százalékkal) haladta meg a 2004. évit (4. melléklet). Az eredménynövekedésben a már említett tényezők, vagyis az ágazati szereplők ésszerű gazdálkodása, valamint a visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás összege egyaránt szerepet játszott. Az üzemi eredmény nagyságán túl, annak vállalkozások közötti eloszlása is kedvezőbb volt 2005-ben, mint 2004-ben. Nőtt a nyereségesen gazdálkodók nyeresége 72,9 milliárd forintról 85,5 milliárd forintra, miközben a veszteségesen gazdálkodók vesztesége mérséklődött, 27,9 milliárd forintról 17,4 milliárd forintra.

A pénzügyi műveletek vesztesége 2005-ben 4,1 milliárd forinttal 29,3 milliárd forintra mérséklődött. Ezzel megtört a már 2002 óta folyamatosan tartó, egyre növekvő pénzügyi veszteséget mutató tendencia (1. ábra). Ugyan a pénzügyi bevételek mérséklődtek, de a pénzügyi jellegű ráfordításoknak a bevételekét meghaladó mértékű csökkenése végülis a pénzügyi eredmény pozitív irányú változását eredményezte. Önmagában a kamatbevételek és -ráfordítások egyenlegének kedvező alakulása 7,5 milliárd forinttal javította a pénzügyi műveletek eredményét.

A rendkívüli eredmény – a korábbi évekhez hasonlóan – 2005-ben is pozitív előjelű volt, 5,3 százalékkal (0,4 milliárd forinttal), 8,3 milliárd forintra növekedett így némileg ellensúlyozta a pénzügyi műveletek veszteségének üzemi eredményre gyakorolt hatását.

A mezőgazdasági ágazat adózás előtti eredménye 47,0 milliárd forint volt, amely több mint kétszerese az előző évi 19,5 milliárd forintnak. Ilyen volumenű eredményt ebben az évtizedben egyetlen évben sem realizált az ágazat (1. ábra). A mintegy 47 milliárd forintos adózás előtti eredmény mögött a nyereségesen működő vállalkozások 67,6 milliárd forintos nyeresége és a veszteségesen tevékenykedők 20,6 milliárd forintos vesztesége húzódik meg. A nyereséges vállalkozások jövedelmét 5,9 milliárd forint társasági adó terheli, vagyis az átlagos adókötelezettség mutatója a mezőgazdaságban 12,6 százalék volt.

1. ábra

Forrás: A kettős könyvvitelt vezető mezőgazdasági és élelmiszeripari szervezetek gazdálkodásának főbb adatai, 1998-2004, AKI, Budapest, 2006.
APEH gyorsjelentés

A mezőgazdasági ágazatban a társas vállalkozások 59,6 százaléka gazdálkodott nyereségesen. Ez az előző évihez viszonyítva egy pozitív irányú változást jelent, hisz 2004-ben a vállalkozásoknak mindössze 56,6 százaléka volt nyereséges. A nettó árbevétel 84,1 százaléka, valamint a saját tőke 85,5 százaléka kapcsolható a nyereségesen működő vállalkozásokhoz, azaz az ágazati szereplők kevesebb mint 60 százalékához.

A vállalkozások különböző szempontok szerinti csoportosítását (létszám, gazdálkodási forma, vállalkozások nagyságrendje) áttekintve azt tapasztalhatjuk, hogy az eredménynövekedés csaknem minden vállalkozási csoportot érintett (5. melléklet, 6. melléklet).

A mezőgazdasági gazdálkodó szervezetek **létszám szerinti csoportosítása** alapján az állapítható meg, hogy a vállalkozások zömét, mintegy 82 százalékát a 10 fő alatti gazdaságok adják (5. melléklet). Ugyanakkor az is egyértelmű, hogy a nettó árbevétel, vagyis a teljesítmény éppen ezeknél a vállalkozásoknál alacsony. **A nettó árbevétel, adózás előtti eredmény, és a saját tőke közel 80 százaléka a vállalkozások fennmaradó 20 százalékához kapcsolható.** Jellemző továbbá az is, hogy a foglalkoztatottak számának növekedésével csökken a külföldi tőke aránya, s a 250 főnél nagyobb létszámú gazdasági szervezetek jövedelmezősége a legalacsonyabb (6. melléklet).

A mezőgazdaságban a korlátolt felelősségű társaság a legelterjedtebb **gazdálkodási forma**. 2005-ben a vállalkozások több mint fele (54,3 százaléka), 5095 gazdálkodó ebben a formában tevékenykedett. A szóban forgó évben valamennyi gazdálkodási formánál csökkent a vállalkozások száma. Legnagyobb mértékben a szövetkezetek száma csökkent, ahol 2005-ben 128 gazdasági szervezettel tevékenykedett kevesebb az ágazatban, mint egy évvel korábban. A szövetkezetek kapcsán szembevetendő a gazdálkodás igen alacsony jövedelmezősége, valamennyi mutatója messze alulmúlja a többi gazdasági szervezeti

forma működését jellemző értékeket. Kiemelkedő ugyanakkor az egyéb kategóriába tartozó vállalkozások, és a betéti társaságok tőkejövételmezősége. Utóbbinál a külföldi tőke aránya az egyébként is kiemelkedően magas korábbi évi 51,9 százalékról 56,1 százalékra növekedett. Ez az arány több mint hatszorosa az ágazati átlagnak.

A **vállalkozások nagyságrendje szerinti csoportosításból** az állapítható meg, hogy a külföldi tőke aránya a méretkategóriák növekedésével konzekvensen csökken. A mikrovállalkozásoknál még a jegyzett tőke 15,48 százaléka volt külföldi tulajdonban, addig az egyéb vállalkozásoknál kevesebb mint 1 százaléka. A mikro- és kisvállalkozások együtt a külföldi tőke több mint 60 százalékat tudhatják magukénak.

A mezőgazdaság **jövételmezősége** a korábbi év(ek)hez képest jelentősen javult, de még így is elmarad a nemzetgazdasági átlagtól. Az ágazat 100 forint árbevételre jutó adózás előtti eredménye 4,39 forint volt, mintegy négyötöde az összes gazdasági tevékenységet végző ágazatot jellemző 5,29 forintnak. Az ágazat többi jövételmezőségi mutatója, vagyis a tőke-, ráfordítás-, és eszköz-arányos jövételmezőség sem éri el a nemzetgazdasági átlagot (1. melléklet).

1.2. Az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások gazdálkodása

Az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások száma a mezőgazdaságban, 2005-ben 463 volt. E csoportot zömében non-profit szervezetek (a vadászegyesületek és horgász-egyesületek száma együttesen 459 darab), illetve néhány egyéb gazdasági szervezet (pl.: erdőbirtokossági társulat, MRP szervezet, máshova nem sorolható jogi személyiség nélküli társaság) alkotják. Ezen vállalkozások – tevékenységük jellegéből adódóan – gazdasági szerepe (bevételek, ráfordítások, eredmény) ágazati szempontból nem jelentősek (1. táblázat).

1. táblázat

Az egyszeres könyvvitelt vezető mezőgazdasági vállalkozások főbb adatai

Megnevezés	2004	2005
	millió Ft	
Vállalkozások száma	501	463
Bevételek és ráfordítások		
Bevételek összesen	3 407	3 435
Ráfordítások összesen	2 657	2 385
Eredmény		
Adózás előtti nyereség	117	177
veszteség	-450	-319
eredmény	-333	-142
Fizetendő adó	12	18
Adózás utáni nyereség	1	0
veszteség	-3	-5
eredmény	-2	-5

2. Az élelmiszerek, italok és dohánytermékek gyártásában működő szervezetek pénzügyi helyzete

2.1. A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások gazdálkodása

A mezőgazdasági ágazathoz hasonlóan az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó ágazatban (továbbiakban élelmiszeripar) tevékenykedő társas vállalkozások száma is mérséklődött. 2005-ben 80 vállalkozással (78 kettős és 2 egyszeres könyvvitelt vezető) működött kevesebb az ágazatban, mint egy évvel korábban, így a kettős könyvvitelt vezető gazdasági szervezetek száma 4175-re mérséklődött, miközben egyszeres könyvvitelt 2005-ben már csak egy vállalkozás vezetett.

Az élelmiszeriparhoz 2005-ben a nemzetgazdaság összes vállalkozásszámának 1,51, az összes eszközállományának 3,64 százaléka, a nettó árbevétel 4,73 százaléka kapcsolódott. 2004-ben ezek az arányok rendre 1,54, 4,23 és 5,23 voltak, vagyis folytatódott, felerősödött az ágazat már korábban megkezdődött nemzetgazdaságon belüli súlyvesztése. (1. melléklet) Ebben a teljesítménycsökkenésben jelentős szerepet játszottak a külföldi tőke 2000. óta tartó kivonulásával összefüggésben megszűnő vállalkozások, illetve az EU-csatlakozás következtében felerősödött importverseny, és növekvő import.

2.1.1. Eszközök és források

Az élelmiszeripar **eszközállománya 2005-ben az előző évi 1720,4 milliárd forintról 1666,1 milliárd forintra csökkent** (7. melléklet). A 2004. évi változásokkal egyezően, illetve azok folytatásaként, az összes eszköz értékének 2005. évi 54,3 milliárd forintos mérséklődése a forgóeszközökben bekövetkezett közel 70 milliárd forintos csökkenésnek és ezzel egyidejűleg a befektetett eszközök 16,5 milliárd forintos gyarapodásának eredője. A befektetett eszközök esetében a tárgyi eszközök értéke 28,1 milliárd forinttal bővült, amely részben az előző évben eszközölt beruházásoknak köszönhető. Emellett az immateriális javak értéke lényegében nem változott, miközben a befektetett pénzügyi eszközök értéke 12,7 milliárd forinttal lett kevesebb. A forgóeszközök közül a követelések állománya az egy évvel korábbi szinten maradt, míg a többi forgóeszköz-elem az ágazat teljesítménycsökkenésével egyidejűleg (ugyan eltérő mértékben, de) visszaesett. A készletek értéke 33,7, a pénzeszközöké 25,4, az értékpapíroké pedig 8,1 milliárd forinttal lett kevesebb.

A **források** közül a saját tőke összege 2004 és 2005 között összességében nem változott. A saját tőkén belül azonban jelentős szerkezeti átrendeződés következett be a mobilabb tőkeelemek javára. A jegyzett tőke, amely eddig a saját források több mint felét adta, 74,2 milliárd forinttal (21,2 százalékkal), a tőketartalék pedig 10,4 milliárd forinttal csökkent. Növekedett ugyanakkor az eredménytartalék 38,4, az egyéb tartalék 21,3 és a mérleg szerinti eredmény 23,9 milliárd forinttal, vagyis az ágazatból rövid idő alatt kivonható (pénz) eszközállomány ugrásszerűen megnövekedett. A jegyzett tőke csökkenésében a külföldi tőke kivonulása játszott nagy szerepet, amely 40,1 milliárd forinttal, illetve a belföldi társasági tulajdonban lévő tőke mérséklődése, amely pedig 36,8 milliárd forinttal csökkentette a jegyzett tőkét. Mindezek hatására módosult a tulajdonosi szerkezet, a belföldi magántulajdon aránya emelkedett a külföldi és a belföldi társasági tulajdon rovására (2. táblázat).

**Az élelmiszeripari vállalkozások jegyzett tőkéje,
és annak tulajdonosi szerkezete**

Évek	Jegyzett tőke	Külföldi részesedés aránya	Belföldi társasági tulajdon aránya	Belföldi magántulajdon aránya
2000	354 363	62,73	22,91	10,06
2001	354 129	50,55	24,00	11,98
2002	364 592	61,01	22,16	11,54
2003	363 952	56,28	28,17	12,10
2004	350 579	50,30	33,45	12,81
2005	276 421	49,29	29,11	17,61

Forrás: A kettős könyvvitelt vezető mezőgazdasági és élelmiszeripari szervezetek gazdálkodásának főbb adatai, 1998-2004, AKI, Budapest, 2006.

APEH gyorsjelentés

A források állományának csökkenése – a saját tőke változatlansága mellett – teljes egészében a kötelezettségek értékében bekövetkezett változásnak tulajdonítható. A rövid lejáratú kötelezettségek értéke 53,7, a hátrasoroltaké 17,9 milliárd forinttal lett kevesebb. Nőt ugyanakkor a hosszú lejáratúak állománya 11,8 milliárd forinttal, így a kötelezettségek összesen 59,8 milliárd forinttal csökkentek. Mindezek hatására az ágazat eladósodottsága javult 2005-ben, az idegen források aránya korábbi 57,2-ről 55,4-re változott.

2.1.2. Bevételek és ráfordítások alakulása

Az üzemi tevékenység bevételei közül az értékesítés nettó árbevétele – a termelési volumen 4,4 százalékos csökkenésével egyidejűleg – 63,0 milliárd forinttal (2,7 százalékkal) esett vissza az előző évhez képest. Az aktivált saját teljesítmények értéke szintén mérséklődött, 30,9 milliárd forinttal volt kevesebb, mint 2004-ben. E kedvezőtlen változások részben a már említett termelést elhagyó vállalkozásokkal, részben pedig a növekvő importtal hozhatók összefüggésbe. Az erősödő importverseny következtében a belföldi piacok beszűkültek a hazai vállalkozások számára, így azok az exportpiacok felé kényszerültek fordulni, amelynek hatására – még a devizaszorzó kedvezőtlen irányú változásának ellenére is² – az exportárbevétel értéke 18,6 milliárd forinttal emelkedett. A pénzügyi műveletek bevételei 20,1 milliárd forinttal (40 százalékkal) estek vissza, míg a rendkívüli bevételek 5,4 milliárd forinttal emelkedtek. Így a bevételek összességében **104,1 milliárd forinttal maradtak el a korábitól.**

A **ráfordítások** a bevételeknél nagyobb mértékben, **118,8 milliárd forinttal mérséklődtek.** Az üzemi tevékenység ráfordításai közül az összes termelés már említett 4,4 százalékos csökkenésével összhangban az anyagjellegű ráfordítások értéke 99,2 milliárd forinttal esett vissza. A többi ráfordítás-elem közül a személyi jellegű ráfordítások értéke 1,9 milliárd forinttal, az értékcsökkenési leírás pedig 7,8 milliárd forinttal lett kevesebb, miközben az egyéb ráfordítások 10,2 milliárd forinttal emelkedtek. A pénzügyi műveletek ráfordításai 22,5 milliárd forinttal maradtak el az egy évvel korábitól, míg a rendkívüli bevételek 2,3 milliárd forinttal meghaladták azt.

² A KSH által közölt 2005. évi devizaközép árfolyam 248,05 Ft/euro volt, szemben a 2004. évi 251,68 Ft/euroval.

2.1.3. Jövedelem, jövedelmezőség

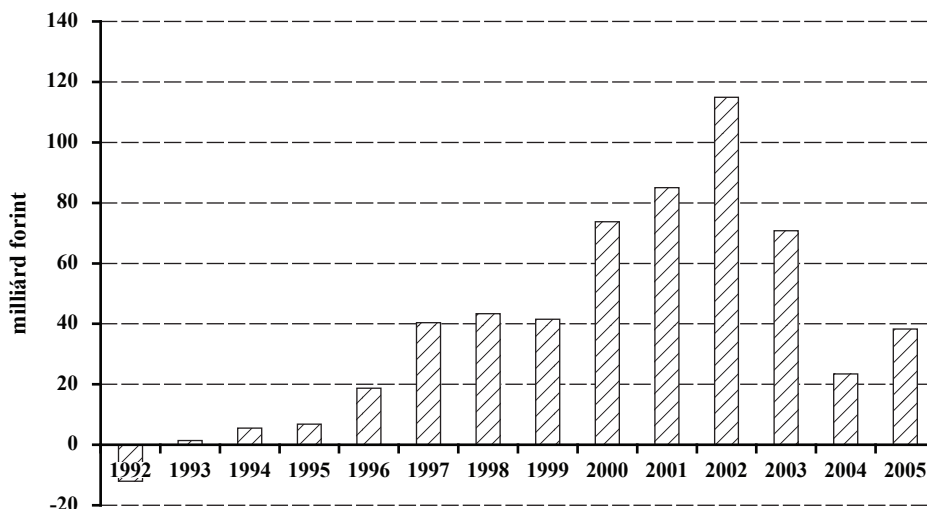
A ráfordításoknak a bevételekét meghaladó mértékű változásának hatására az ágazat jövedelme kis mértékben emelkedett. Az élelmiszeripari ágazat **üzemi tevékenységének eredménye 2005-ben 46,1 milliárd forint volt**, ami 9,2 milliárd forinttal, 25,1 százalékkal volt több, mint 2004-ben (9. melléklet). Ez a már többször említett vállalkozásszám csökkenés mellett mindenképpen figyelemreméltó, hiszen a kevesebb vállalkozás, kisebb teljesítmény mellett realizált nagyobb eredményt, vagyis az ágazatot vélhetően a korábban kisebb (vagy negatív) eredményt produkáló gazdasági szervezetek hagyták el. Ezt támasztja alá, hogy az eredményjavulás háttérében a nyereségtömeg változatlansága mellett a veszteséges vállalkozások veszteségének közel 10 milliárd forintos csökkenése húzódik meg.

A **pénzügyi tevékenység** az előző évekhez hasonlóan 2005-ben is veszteséges volt. A veszteség mértéke azonban az előző évi 21,2 milliárd forinttal szemben 2005-ben már „csak” 18,9 milliárd forint volt. Azok a vállalkozások, amelyeknek a pénzügyi tevékenysége nyereséges volt 2005-ben 6,6 milliárd forinttal kevesebb nyereséget termeltek, miközben a veszteséget produkáló vállalkozások az előző évinél 9,0 milliárd forinttal kevesebb veszteséggel működtek, ezáltal a szokásos vállalkozási eredmény 2005-ben 27,3 milliárd forintra nőtt.

Az adózás előtti eredményt befolyásoló **rendkívüli tevékenység** eredménye mindössze 11,1 milliárd forint volt 2005-ben, s ez 3,1 milliárd forinttal több, mint az előző évi. E kedvező változásban az játszott szerepet, hogy a nyereséget produkálók a korábbi évhez viszonyítva 1,7 milliárd forinttal nagyobb nyereséget értek el, miközben a veszteséget produkálók veszteség-mérséklődése, 1,4 milliárd forint volt.

Az előzőek hatására a 2005. évi **adózás előtti eredmény** mintegy 15 milliárd forinttal nőtt. Ezzel ugyan megtört a már évek óta tartó eredményromlás, azonban az élelmiszeripari ágazat még így sem érte el az 1997. évi (átlagosnak nevezhető) szintet sem (2. ábra). Ugyanakkor az említett eredményváltozás, illetve az ezzel egyidejűleg zajló vállalkozásszám-csökkenés az egyes ágazati szereplők számára az előző évinél nagyobb eredmény realizálását tette lehetővé.

Adózás előtti eredmény az élelmiszeriparban (1992-2005)

Forrás: A kettős könyvvitelt vezető mezőgazdasági és élelmiszeripari szervezetek gazdálkodásának főbb adatai, 1998-2004, AKI, Budapest, 2006.

APEH gyorsjelentés

Mind a nyereséges vállalkozások adózás előtti nyeresége, mind pedig a veszteséges vállalkozások adózás előtti vesztesége kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Előbbi 5,3, utóbbi 20,2 milliárd forinttal lett kevesebb, vagyis az eredmény eloszlása az ágazati szereplők között egyenletesebb volt, mint 2004-ben (9. melléklet).

Egyik korábban tett megállapítást, miszerint az ágazatot vélhetően a kisebb (vagy negatív) eredményt jelző gazdasági szervezetek hagyták el, az is igazolja, hogy a jegyzett tőke összege a veszteséges gazdasági szervezeteknél csökkent számottevően. Utóbbiakhoz 2005-ben mindössze 109,4 milliárd forint jegyzett tőke volt kapcsolható, szemben a 2004. évi 179,4 milliárd forinttal, miközben a nyereségeseknek tulajdonítható jegyzett tőke csak 4 milliárd forinttal mérséklődött egy év alatt. (10. melléklet)

Az élelmiszeriparban lezajlott 2005. évi változások természetesen a **jövedelmezőségi** mutatókban is megmutatkoztak. Valamennyi mutató értéke javult a korábbi évhez képest. Ennek ellenére az élelmiszeripari ágazat messze elmaradt a nemzetgazdasági átlagtól, sőt valamennyi jövedelmezőségi mutató a mezőgazdasági szint alá csökkent. (1. melléklet)

A vállalkozások **létszám szerinti** csoportosításából az derül ki, hogy bár a vállalkozásszám, és a nettó árbevétel szinte minden kategóriánál csökkent, az ágazat teljesítményének (nettó árbevétel) több mint felét továbbra is a 250 főnél többet foglalkoztató gazdasági szervezetek csoportjába tartozó 70 vállalkozás produkálta, amelyek zömében külföldi tulajdonban vannak. Ugyanakkor e körhöz a 2005. évi adózás előtti eredménynek csak mintegy 35 százaléka köthető, vagyis ebben a csoportban a jövedelmezőségi mutatók egyike sem éri el az élelmiszeripari átlagot. A 10 főnél kevesebbet foglalkoztató 2781 vállalkozás (vagyis a vállalkozások kétharmada) a forgalomnak mindössze 4,3, a saját tőkének 6,5, az adózás előtti eredménynek pedig 4,1 százalékát tudhatta magáénak. Ezeknél a vállalkozásoknál a hazai tőke dominál (10. melléklet).

Az élelmiszeriparban a korlátolt felelősségű társaságok, amelyek a jegyzett tőke kevesebb mint felét birtokolják, a legeredményesebb vállalkozások. Az árbevétel arányos jövedelmezőségük 3,34, a saját tőke arányos jövedelmezőségük 12,68 százalék, mindkettő mintegy kétszerese az ágazati átlagnak. A részvénytársaságok gazdálkodási jellemzői ezzel éppen ellentétesek. A mindössze 165 gazdasági szervezet a jegyzett tőke több mint felét birtokolja, miközben eredményük összességében veszteséges. Kiemelést érdemel továbbá, hogy a külföldi tulajdon aránya továbbra is a betéti társaságok esetében a legmagasabb 75,5 százalék.

A **tulajdoni forma szerinti** csoportosítás alapján a 25-50 százalékban és a 100 százalékban külföldi tulajdonban lévő vállalkozások jövedelmezőségi mutatói meghaladják az élelmiszeripari átlagot. Előbbieknél a 100 forint saját tőkére jutó adózás előtti eredmény 39,43 forint volt, amely csaknem hétszerese az ágazati átlagnak. A kiemelkedő eredmény okai, hogy e vállalkozási csoportnál igen alacsony a saját tőke aránya a kötelezettségekhez viszonyítva, valamint hogy az exportértékesítés aránya magas az árbevételben.

Az élelmiszeripari ágazat jövedelmezősége harmada a nemzetgazdasági átlagnak. A 100 forint árbevételre jutó adózás előtti eredmény 1,69, miközben az összes gazdasági tevékenységet végző vállalkozásoknál ugyanez a mutató 5,29 forint.

2.2. Az egyszeres könyvvitelt vezető vállalkozások gazdálkodása

Az élelmiszeriparban 2004-ben még 3, 2005-ben már csak 1 vállalkozás (MRP szervezet) vezetett egyszeres könyvvitelt, amelynek adózás előtti eredménye kevesebb, mint 1 milliárd forint volt.

MELLÉKLETEK

Mellékletek jegyzéke

A gazdasági ágak vállalkozásainak főbb összehasonlító pénzügyi adatai 2005-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik)	25
A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai	
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat	26
A kettős könyvelést vezető vállalkozások bevételei és ráfordításai, folyó áron	
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat	27
A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménye a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat ágazatban	28
A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2005-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik)	29
A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2005-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik)	30
A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai	
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása	31
A kettős könyvelést vezető vállalkozások bevételei és ráfordításai (folyó áron)	
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása	32
A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménye	
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása	33
Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó gazdálkodó szervezetek főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2005-ben, folyó áron (kettős könyvelést vezetőik)	34

1. melléklet

**A gazdasági ágak vállalkozásainak főbb összehasonlítható pénzügyi adatai 2005-ben,
folyó áron (kettős könyvelést vezetőik)**

Megnevezés	Mező- gazdaság, vadgazdál- kodás és halászat	Erdő- gazdál- kodás	Élelmi- szerek, italok és dohány- termékek gyártása	Egyéb ipar	Egyéb	Összes	
					gazdasági tevékenység		
Gazdálkodó szervezetek							
Száma	9 377	1 678	4 175	33 065	228 237	276 532	
Ebből a nyereségesek aránya, %	59,6	53,5	58,3	61,7	55,7	56,6	
Eszközállomány és idegen forrása							
Eszközállomány, millió Ft	1 488 143	97 496	1 666 123	14 903 641	27 571 084	45 726 487	
Kötelezettségek az eszközállomány %-ában	51,3	24,8	55,4	40,1	61,1	53,6	
Bevételek, ráfordítások, millió Ft							
Nettó árbevétel	1 072 765	76 211	2 269 969	16 979 321	27 571 291	47 969 557	
Ráfordítások összesen	1 286 858	87 106	2 375 399	17 003 300	28 950 904	49 703 567	
Ebből: üzemi tevékenység ráfordításai	1 241 040	86 001	2 316 572	16 516 535	27 967 767	48 127 915	
bankköltségek és fizetett kamatok	39 142	894	32 620	147 951	501 441	979 878	
Bankköltség és fizetett kamatok az összes ráfordítás százalékában	3,0	1,0	1,4	0,9	1,7	2,0	
Az eredmény, millió Ft							
Adózás előtti nyereség	67 640	3 182	89 552	1 649 218	1 653 129	3 462 720	
veszteség	-20 590	-1 002	-51 265	-183 602	-667 192	-923 651	
eredmény	47 049	2 180	38 287	1 465 615	985 938	2 539 069	
Üzemi tevékenység nyeresége	85 519	3 081	94 139	1 271 470	1 435 380	2 889 588	
vesztesége	-17 407	-987	-48 013	-186 892	-618 443	-871 742	
eredménye	68 112	2 094	46 126	1 084 578	816 937	2 017 847	
100 Ft veszteségre jutó nyereség, Ft							
Az adózás előtti eredményből	328,50	317,58	174,69	898,26	247,77	374,89	
Az üzemi tevékenység eredményéből	491,30	312,20	196,07	680,32	232,10	331,47	
100 Ft-ra jutó adózás előtti eredmény, Ft							
Az árbevételre	számítva	4,39	2,86	1,69	8,63	5,29	
Az összes ráfordításra		3,66	2,50	1,61	8,62	3,41	5,11
Az saját tőkére		6,85	3,22	5,72	18,10	10,62	13,50
Az összes eszközértékre		3,16	2,24	2,30	9,83	3,58	5,55

A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat

Megnevezés	2004	2005	2004. évi a 2003. évi	2005. évi a 2004. évi
	millió Ft		% -ában	
Vállalkozások száma				
Összesen	9 835	9 377	117,4	95,3
Eszközállomány folyóáron, millió Ft				
Befektetett eszközök	719 652	762 317	107,4	105,9
Ebből: immateriális javak	9 478	9 060	110,7	95,6
tárgyi eszközök	661 631	700 571	106,5	105,9
befektetett pénzügyi eszközök	48 543	52 686	120,6	108,5
Forgóeszközök	674 135	704 289	119,6	104,5
Ebből: készletek	308 522	301 476	117,5	97,7
követelések	263 142	291 883	132,9	110,9
értékpapírok	12 821	12 568	87,3	98,0
pénzeszközök	89 651	98 362	101,8	109,7
Aktív időbeli elhatárolások	21 098	21 537	159,9	102,1
Eszközök összesen	1 414 886	1 488 143	113,4	105,2
Az eszközállomány forrásai folyó áron, millió Ft				
Saját tőke	649 136	686 444	104,9	105,7
Ebből: jegyzett tőke	272 700	263 830	99,4	96,7
jegyzett, de be nem fizetett tőke	-1 500	-1 782	75,3	118,8
tőketartalék	149 099	155 525	107,2	104,3
eredménytartalék	105 018	115 931	91,5	110,4
egyéb tartalékok	114 653	118 677	108,4	103,5
mérleg szerinti eredmény	9 167	34 263	*	373,8
Céltartalékok	1 574	2 046	158,9	130,0
Hosszú lejáratú kötelezettségek	295 323	272 708	131,4	92,3
Hátrasorolt kötelezettségek	13 996	16 016	112,9	114,4
Rövid lejáratú kötelezettségek	422 406	475 132	116,8	112,5
Összes kötelezettségek	731 725	763 856	122,2	104,4
Passzív időbeni elhatárolások	32 451	35 798	113,2	110,3
Források összesen	1 414 886	1 488 143	113,4	105,2
Kötelezettségek az eszközök százalékában	51,7	51,3	107,8	99,3
Likviditási mutató	159,6	148,2	102,4	92,9

* Az adat nem értelmezhető.

** Forgóeszközök a rövid lejáratú kötelezettségek százalékában.

A kettős könyvelést vezető vállalkozások bevételei és ráfordításai, folyó áron
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, halászat

Megnevezés	2004	2005	2004. évi a 2003. évi	2005. évi a 2004. évi
	millió Ft		% -ában	
Bevételek				
Nettó árbevétel	1 044 100	1 072 765	104,2	102,7
Ebből: export árbevétel	64 866	85 622	95,4	132,0
Egyéb bevételek	154 102	186 964	108,3	121,3
Ebből: visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás	92 003	121 007	125,2	131,5
Aktivált saját teljesítmény	87 835	50 257	157,2	57,2
Üzemi tevékenység bevételei	1 286 038	1 309 986	107,2	101,9
Pénzügyi művelek bevételei	17 239	12 915	143,8	74,9
Ebből: kamatbevételek	8 135	5 746	167,6	70,6
kapott osztalék részesedés	2 361	2 377	111,8	100,7
Rendkívüli bevételek	14 494	11 933	116,2	82,3
Bevételek összesen	1 317 771	1 334 835	107,7	101,3
Ráfordítások				
Anyagjellegű ráfordítások	930 270	931 591	106,4	100,1
Ebből: anyagköltség	504 852	476 222	109,7	94,3
eladott áruk beszerzési értéke	240 985	258 698	102,1	107,4
Személyi jellegű ráfordítások	161 548	160 384	103,4	99,3
Ebből: bérköltség	106 006	105 140	103,0	99,2
egyéb személyi jellegű kifizetés	15 123	15 788	109,1	104,4
bérjárulékok	40 420	39 456	102,3	97,6
Értécsökkenési leírás	72 187	75 387	108,8	104,4
Egyéb ráfordítások	76 157	73 678	87,3	96,7
Ebből: adójellegű ráfordítások	9 901	9 348	76,8	94,4
Üzemi tevékenység ráfordításai	1 240 162	1 241 040	104,7	100,1
Pénzügyi művelek ráfordításai	50 590	42 175	131,8	83,4
Ebből: kamat, kamatjellegű ráfordítások	44 680	34 819	144,9	77,9
Rendkívüli ráfordítások	6 619	3 644	106,0	55,1
Ráfordítások összesen	1 297 371	1 286 858	105,6	99,2

A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménye a mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat ágazatban

Megnevezés	2004	2005	Eredmény- javulás (+) romlás (-)	2004. évi a 2003. évi	2005. évi a 2004. évi
	millió Ft			% -ában	
Üzemi tevékenység					
nyeresége	72 905	85 519	12 614	131,3	117,3
vesztesége	-27 866	-17 407	10 459	68,0	62,5
eredménye	45 039	68 112	23 073	311,5	151,2
Pénzügyi műveletek					
nyeresége	4 813	3 114	-1 699	156,4	64,7
vesztesége	-38 168	-32 383	5 785	129,5	84,8
eredménye	-33 355	-29 269	4 086	126,4	87,7
Szokásos vállalkozási eredmény	11 684	38 843	27 159	*	332,5
Rendkívüli					
nyereség	10 831	10 144	-687	120,5	93,7
veszteség	-2 967	-1 863	1 104	107,6	62,8
eredmény	7 864	8 280	416	125,3	105,3
Adózás előtti					
nyereség	53 319	67 640	14 321	120,2	126,9
veszteség	-33 847	-20 590	13 257	67,9	60,8
eredmény	19 472	47 049	27 578	*	241,6
Fizetendő adó	4 210	5 920	1 710	116,2	140,6
Adózás utáni					
nyereség	49 125	61 744	12 619	120,4	125,7
veszteség	-33 863	-20 614	13 249	67,9	60,9
eredmény	15 262	41 130	25 868	*	269,5
Mérleg szerinti					
nyereség	42 740	54 739	11 999	118,0	128,1
veszteség	-33 573	-20 476	13 098	67,8	61,0
eredmény	9 167	34 263	25 096	*	373,8

* Az adat nem értelmezhető

5. melléklet

**A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb
pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2005-ben, folyó áron
(kettős könyvelést vezetőik)**

Megnevezés		Vállal- kozások száma	Értékesí- tés nettó árbevétele	Adózás előtti			Saját tőke
				nyereség	veszteség	eredmény	
Az adózás előtti eredmény jellege szerint							
Nyereséges		5 587	902 253	67 640	-	67 640	586 982
Veszteséges		3 367	166 514	-	-20 590	-20 590	98 725
0 eredményű		423	3 997	-	-	0	737
Összesen		9 377	1 072 765	67 640	-20 590	47 049	686 444
A foglalkoztatottak száma szerint							
0	fő közötti létszám	2 796	49 486	4 449	-2 067	2 382	25 068
1		2 089	41 458	3 629	-2 248	1 381	22 934
2-9		2 807	155 757	12 811	-5 241	7 570	86 251
10-49		1 262	320 410	22 970	-7 051	15 919	214 256
50-249		402	396 446	21 435	-3 758	17 677	270 802
250 fő és nagyobb		21	109 208	2 345	-225	2 120	67 133
Összesen		9 377	1 072 765	67 640	-20 590	47 049	686 444
Gazdálkodási forma szerint							
Kft.		5 095	606 703	41 018	-11 705	29 313	344 747
Rt.		281	263 613	14 451	-2 760	11 691	222 172
Szövetkezet		1 086	151 320	7 429	-4 421	3 009	96 579
Bt.		2 678	43 709	3 945	-1 489	2 456	18 303
Non profit szervezet		96	709	40	-115	-75	0
Egyéb		141	6 710	756	-101	655	4 643
Összesen		9 377	1 072 765	67 640	-20 590	47 049	686 444
A vállalkozás nagysága szerint							
Mikro vállalkozások		7 601	234 262	20 114	-9 213	10 901	127 339
Kisvállalkozások		1 180	298 929	22 324	-6 237	16 087	202 382
Középvállalkozások		357	356 842	18 941	-3 388	15 553	245 731
Egyéb vállalkozások		239	182 732	6 261	-1 753	4 508	110 992
Összesen		9 377	1 072 765	67 640	-20 590	47 049	686 444

**A mezőgazdaság, vadgazdálkodás és halászat gazdálkodó szervezeteinek főbb
pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2005-ben, folyó áron
(kettős könyvelést vezetőik)**

Megnevezés	Jegyzett tőke millió Ft	Ebből		Árbevétel	Saját tőke	Üzemi tevékenység ráfordítás arányos eredménye, %	
		belföldi magán	külföldi				
		tulajdon aránya, %		arányos adózás előtti eredmény, %			
Az adózás előtti eredmény jellege szerint							
Nyeréséges	185 297	50,66	7,68	7,50	11,52	8,04	
Veszteséges	77 725	39,70	13,45	-12,37	-20,86	-6,07	
0 eredményű	809	64,27	9,72	0,00	0,00	-0,08	
Összesen	263 830	47,48	9,39	4,39	6,85	5,49	
A foglalkoztatottak száma szerint							
0	fő közötti létszám	20 242	45,55	16,32	4,81	9,50	4,12
1		9 768	59,96	10,69	3,33	6,02	3,15
2-9		28 581	55,51	14,50	4,86	8,78	5,59
10-49		67 277	47,44	10,82	4,97	7,43	6,34
50-249		102 885	55,61	8,76	4,46	6,53	5,82
250 fő és nagyobb	35 077	14,81	0,00	1,94	3,16	3,10	
Összesen	263 830	47,48	9,39	4,39	6,85	5,49	
Gazdálkodási forma szerint							
Kft.	94 541	50,07	18,97	4,83	8,50	5,85	
Rt.	105 765	46,33	3,69	4,44	5,26	5,78	
Szövetkezet	56 561	47,58	0,05	1,99	3,12	3,41	
Bt.	5 175	36,51	56,09	5,62	13,42	5,97	
Non profit szervezet	0	*	*	-10,56	*	*	
Egyéb	1 789	7,36	0,70	9,76	14,11	6,92	
Összesen	263 830	47,48	9,39	4,39	6,85	5,49	
A vállalkozás nagysága szerint							
Mikro vállalkozások	53 531	56,06	15,48	4,65	8,56	4,93	
Kisvállalkozások	60 109	49,83	11,86	5,38	7,95	6,69	
Középvállalkozások	91 792	58,65	9,76	4,36	6,33	5,57	
Egyéb vállalkozások	58 398	19,65	0,69	2,47	4,06	4,06	
Összesen	263 830	47,48	9,39	4,39	6,85	5,49	

* Az adat nem értelmezhető

A kettős könyvelést vezető vállalkozások eszközei, forrásai
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása

Megnevezés	2004	2005	2004. évi a 2003. évi	2005. évi a 2004. évi
	millió Ft		% -ában	
Vállalkozások száma				
Összesen	4 253	4 175	115,6	98,2
Eszközállomány folyóáron, millió Ft				
Befektetett eszközök	796 334	812 789	102,6	102,1
Ebből: immateriális javak	70 446	71 471	83,9	101,5
tárgyi eszközök	655 380	683 463	105,7	104,3
befektetett pénzügyi eszközök	70 508	57 855	96,6	82,1
Forgóeszközök	907 804	838 896	94,1	92,4
Ebből: készletek	338 827	305 149	99,2	90,1
követelések	444 345	442 579	94,3	99,6
értékpapírok	26 426	18 319	76,4	69,3
pénzeszközök	98 205	72 849	83,6	74,2
Aktív időbeli elhatárolások	16 284	14 439	103,4	88,7
Eszközök összesen	1 720 422	1 666 123	97,9	96,8
Az eszközállomány forrásai folyó áron, millió Ft				
Saját tőke	669 961	669 476	98,4	99,9
Ebből: jegyzett tőke	350 579	276 421	92,9	78,8
jegyzett, de be nem fizetett tőke	-755	-292	303,1	38,7
tőketartalék	77 366	66 960	92,1	86,5
eredménytartalék	161 570	199 941	142,9	123,7
egyéb tartalékok	107 716	129 014	102,4	119,8
mérleg szerinti eredmény	-26 515	-2 568	*	*
Céltartalékok	11 294	11 652	89,8	103,2
Hosszú lejáratú kötelezettségek	190 521	202 298	114,1	106,2
Hátrasorolt kötelezettségek	30 820	12 933	122,5	42,0
Rövid lejáratú kötelezettségek	762 190	708 473	93,1	93,0
Összes kötelezettségek	983 531	923 703	97,0	93,9
Passzív időbeni elhatárolások	55 636	61 292	109,5	110,2
Források összesen	1 720 422	1 666 123	97,9	96,8
Kötelezettségek az eszközök százalékában	57,2	55,4	99,1	97,0
Likviditási mutató	119,1	118,4	101,0	99,4

* Az adat nem értelmezhető.

** Forgóeszközök a rövid lejáratú kötelezettségek százalékában

A kettős könyvelést vezető vállalkozások bevételei és ráfordításai (folyó áron)
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása

Megnevezés	2004	2005	2004. évi a 2003. évi	2005. évi a 2004. évi
	millió Ft		% -ában	
Bevételek				
Nettó árbevétel	2 332 950	2 269 969	98,6	97,3
Ebből: export árbevétel	431 398	450 012	101,6	104,3
Egyéb bevételek	83 736	88 200	76,2	105,3
Ebből: visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás	13 253	7 968	41,0	60,1
Aktivált saját teljesítmény	35 414	4 529	135,5	12,8
Üzemi tevékenység bevételei	2 452 101	2 362 698	98,1	96,4
Pénzügyi művelek bevételei	51 207	31 119	128,1	60,8
Ebből: kamatbevételek	11 152	7 256	106,5	65,1
kapott osztalék részesedés	4 287	7 092	113,3	165,4
Rendkívüli bevételek	14 491	19 923	60,5	137,5
Bevételek összesen	2 517 798	2 413 740	98,2	95,9
Ráfordítások				
Anyagjellegű ráfordítások	1 823 949	1 724 752	103,4	94,6
Ebből: anyagköltség	1 159 538	1 090 930	102,6	94,1
eladott áruk beszerzési értéke	298 915	278 476	106,0	93,2
Személyi jellegű ráfordítások	243 643	241 751	100,6	99,2
Ebből: bérköltség	159 762	158 816	101,3	99,4
egyéb személyi jellegű kifizetés	24 258	24 204	96,8	99,8
bérbírlatok	59 623	58 731	100,3	98,5
Értékcsökkenési leírás	88 648	80 877	114,1	91,2
Egyéb ráfordítások	258 997	269 191	77,5	103,9
Ebből: adójellegű ráfordítások	137 247	130 957	68,0	95,4
Üzemi tevékenység ráfordításai	2 415 238	2 316 572	99,9	95,9
Pénzügyi művelek ráfordításai	72 423	49 974	92,0	69,0
Ebből: kamat, kamatjellegű ráfordítások	36 620	28 445	123,0	77,7
Rendkívüli ráfordítások	6 567	8 852	60,7	134,8
Ráfordítások összesen	2 494 228	2 375 399	99,6	95,2

A kettős könyvelést vezető vállalkozások eredménye
Élelmiszerek, italok, dohánytermékek gyártása

Megnevezés	2004	2005	Eredmény- javulás (+) romlás (-)	2004. évi a 2003 évi	2005. évi a 2004. évi
	millió Ft			% -ában	
Üzemi tevékenység					
nyeresége	94 829	94 139	-690	74,1	99,3
vesztesége	-57 966	-48 013	9 953	135,2	82,8
eredménye	36 863	46 126	9 263	48,4	125,1
Pénzügyi műveletek					
nyeresége	15 528	8 939	-6 588	255,1	57,6
vesztesége	-36 744	-27 794	8 950	80,7	75,6
eredménye	-21 216	-18 855	2 362	49,9	88,9
Szokásos vállalkozási eredmény	15 646	27 271	11 625	47,4	174,3
Rendkívüli					
nyereség	12 049	13 750	1 702	59,0	114,1
veszteség	-4 124	-2 680	1 444	55,1	65,0
eredmény	7 924	11 070	3 146	60,4	139,7
Adózás előtti					
nyereség	94 880	89 552	-5 328	78,5	94,4
veszteség	-71 459	-51 265	20 195	118,7	71,7
eredmény	23 421	38 287	14 866	50,0	163,5
Fizetendő adó	10 663	9 318	-1 344	71,6	87,4
Adózás utáni					
nyereség	84 225	80 246	-3 979	79,4	95,3
veszteség	-71 466	-51 277	20 189	118,4	71,8
eredmény	12 759	28 969	16 210	44,2	227,1
Mérleg szerinti					
nyereség	44 996	48 712	3 716	61,8	108,3
veszteség	-71 511	-51 280	20 231	118,4	71,7
eredmény	-26 515	-2 568	23 947	*	

* Az adat nem értelmezhető.

**Az élelmiszereket, italokat és dohánytermékeket gyártó gazdálkodó szervezetek
főbb pénzügyi adatai néhány jellemző szerint 2005-ben, folyó áron
(kettős könyvelést vezetőik)**

Megnevezés		Vállalkozások száma	Értékesítés nettó árbevétele	Adózás előtti			Saját tőke		Jegyzett tőke millió Ft	Ebből		Árbevétel	Saját tőke	Üzemi tevékenység ráfordítás arányos eredménye, %				
				nyereség	veszteség	eredmény	Saját tőke	belföldi magán		külföldi								
											millió Ft							
											Az adózás előtti eredmény jellege szerint							
Nyereséges		2 433	1 658 858	89 552	-	89 552	513 128	166 388	19,45	53,91	5,40	17,45	5,41					
Veszteséges		1 563	607 571	-	-51 265	-51 265	155 218	109 438	14,56	42,38	-8,44	-33,03	-6,09					
0 eredményű		179	3 540	-	-	0	1 129	596	64,21	28,27	0,00	0,00	-0,13					
Összesen		4 175	2 269 969	89 552	-51 265	38 287	669 476	276 421	17,61	49,29	1,69	5,72	1,99					
A foglalkoztatottak száma szerint																		
0		860	18 535	835	-861	-25	13 135	6 403	46,68	9,83	-0,14	-0,19	0,73					
1		619	10 945	702	-908	-206	5 009	3 942	50,85	25,74	-1,88	-4,11	-2,83					
2-9		1 302	67 915	5 470	-3 659	1 811	25 460	13 376	64,64	16,28	2,67	7,11	-0,50					
10-49		1 002	283 964	12 380	-6 542	5 839	97 705	36 152	33,28	35,97	2,06	5,98	2,31					
50-249		322	613 503	30 027	-12 766	17 261	195 438	72 090	22,59	40,48	2,81	8,83	3,60					
250 fő és nagyobb		70	1 275 107	40 137	-26 530	13 607	332 730	144 458	4,66	62,47	1,07	4,09	1,36					
Összesen		4 175	2 269 969	89 552	-51 265	38 287	669 476	276 421	17,61	49,29	1,69	5,72	1,99					

Megnevezés	Vállalkozások száma	Értékesítés nettó árbevétele	Adózás előtti			Saját tőke		Jegyzett tőke millió Ft	Ebből			Árbevétel	Saját tőke arányos adózás előtti eredmény, %	Üzemi tevékenység ráfordítás arányos eredménye, %
			nyereség	veszteség	eredmény	millió Ft	belföldi magán		külföldi	tulajdon aránya, %				
Gazdálkodási forma szerint														
K.ft.	2 836	1 280 264	61 618	-18 817	42 801	337 554	130 659	21,44	51,95	3,34	12,68	3,41		
Rt.	165	933 435	25 741	-30 561	-4 820	316 244	139 662	13,15	47,02	-0,52	-1,52	0,15		
Szövetkezet	87	16 622	666	-502	164	6 487	2 377	64,61	0,00	0,99	2,53	2,26		
Bt.	997	34 476	1 391	-1 235	156	8 038	3 404	21,46	75,48	0,45	1,94	-0,02		
Non profit szervezet	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-		
Egyéb	90	5 172	135	-149	-14	1 154	318	11,62	41,05	-0,27	-1,23	0,54		
Összesen	4 175	2 269 969	89 552	-51 265	38 287	669 476	276 421	17,61	49,29	1,69	5,72	1,99		
A vállalkozás nagysága szerint														
Mikro vállalkozások	2 763	78 318	6 724	-5 000	1 724	34 985	21 868	59,09	17,46	2,20	4,93	-0,75		
Kisvállalkozások	993	276 952	11 823	-6 528	5 294	94 660	35 383	33,74	35,56	1,91	5,59	2,15		
Középvállalkozások	318	577 143	19 823	-12 766	7 058	177 921	64 487	25,01	41,40	1,22	3,97	4,00		
Egyéb vállalkozások	101	1 337 556	51 182	-26 970	24 212	361 911	154 683	4,97	60,22	1,81	6,69	2,12		
Összesen	4 175	2 269 969	89 552	-51 265	38 287	669 476	276 421	17,61	49,29	1,69	5,72	1,99		
A tulajdon formája szerint														
100%-ban külföldi tulajdon	218	695 496	29 618	-17 118	12 500	208 386	84 390	0,00	100,00	1,80	6,00	1,71		
100%-ban belföldi tulajdon	3 792	1 029 936	33 036	-23 689	9 347	317 370	120 509	36,72	0,00	0,91	2,95	1,45		
50% feletti külföldi tulajdon	77	356 424	12 204	-7 966	4 238	90 579	48 263	1,70	95,23	1,19	4,68	1,93		
25-50% közötti külföldi tulajdon	49	111 158	11 725	-404	11 321	28 711	9 521	10,62	41,89	10,18	39,43	11,12		
25% alatti külföldi tulajdon	39	76 955	2 969	-2 088	881	24 430	13 738	19,55	13,96	1,14	3,60	0,54		
Összesen	4 175	2 269 969	89 552	-51 265	38 287	669 476	276 421	17,64	49,29	1,69	5,72	1,99		